

Програма практичної підготовки (педагогічна та переддипломна практики)

*Методичні рекомендації до виконання програми здобувачами другого
(магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.02 Середня
освіта (Мова і література (англійська))*

*Затверджено на засіданні
кафедри іноземної освіти
і міжкультурної комунікації.
Протокол № 6 від 11.03.2022*

Програма практичної підготовки (педагогічна та переддипломна практики) : методичні рекомендації щодо їх виконання здобувачами вищої освіти спеціальності 014.02 «Середня освіта. Англійська мова і література» / уклад.: Н. М. Бідюк, О. В. Орловська, Г. О. Лисак. Хмельницький : ХНУ, 2022. 29 с.

Укладачі: Бідюк Н. М., д-р. пед. наук, проф.;
Орловська О. В., канд. пед. наук, доц.;
Лисак Г. О., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск: Бідюк Н. М., д-р пед. наук, проф.

Редактор-коректор: Яремчук В. С.

Технічне редагування і верстка: Чопенко О. В.

Макетування та друк здійснено редакційно-видавничим відділом Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1). Підп. до друку 13.04.2022. Зам. № 52/22, тир. 50 прим., 2022.

© ХНУ, 2022

ПЕРЕДМОВА

Практична підготовка здобувачів вищої освіти (студентів) університету усіх форм навчання є невід'ємною складовою освітньої програми підготовки фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань, набуття й удосконалення загальних та фахових компетентностей і практичних навичок відповідно до вимог стандарту вищої освіти спеціальності (предметної спеціальності) для різних рівнів вищої освіти, а також збору фактичного матеріалу для виконання курсових і кваліфікаційних робіт.

Практична підготовка передбачає оволодіння здобувачами сучасними освітніми технологіями, методами та формами організації навчального процесу; формування та розвиток у них уміння приймати самостійні рішення, працювати в команді; формування здатності систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності; проведення прикладних наукових досліджень; використання матеріально-технічної бази практики для набуття фахових компетентностей та поглиблення програмних результатів навчання.

Види та обсяги практик, терміни їх проведення визначаються освітньою програмою підготовки фахівців і відображаються у навчальних планах і графіках навчального процесу. Зміст практики визначається її програмою.

Місцем проведення практики (базою практики) здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.02 «Середня освіта. Мова і література (англійська)» можуть бути сучасні заклади загальної / профільної середньої освіти різних форм власності та організаційно-правових форм як в Україні, так і за її межами. Бази практики мають мати у своєму складі фахівців, що виконують роботи відповідно до профілю підготовки та освітнього рівня здобувача вищої освіти.

У виданні наведені програми педагогічної та переддипломної практик, що передбачені освітньо-професійною програмою підготовки магістра, визначені їх цілі і завдання, зміст практик, форми їх контролю, а також компетентності і практичні навички, які мають бути сформовані у здобувачів вищої освіти під час проходження кожної з них.

1. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Вступ

Висока якість підготовки сучасного фахівця забезпечується поєднанням фундаментальних та спеціальних знань з практичною підготовкою. Педагогічна практика (далі – практика) є невід’ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.02 «Середня освіта. Мова і література (англійська)» в університеті. Програма практики розроблена на відповідно до освітньої програми та Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Обсяг педагогічної практики становить 180 год (6 кредитів ЄКТС).

Мета педагогічної практики – забезпечити підготовку здобувачів до педагогічної (викладацької) діяльності на основі інтеграції теоретичних знань і практичних умінь, що зумовлює оволодіння основними складниками професійної компетентності і потреби у професійному саморозвитку.

Завдання педагогічної практики:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання за фаховими та педагогічними дисциплінами, їх практичне застосування в закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти;
- формування практичних умінь навчальної, виховної та дослідницької роботи з учнями;
- ознайомлення зі структурою й особливостями функціонування закладів загальної та профільної середньої освіти, їх методичним та матеріально-технічним забезпеченням;
- ознайомлення з досвідом роботи класного керівника з учнями та їхніми батьками;
- формування почуття відповідальності за власну педагогічну діяльність;
- оволодіння вміннями педагогічного спілкування, організації і проведення виховної роботи зі старшокласниками, складання методичної розробки виховного заходу;
- проведення профорієнтаційної роботи з учнями старших класів;
- формування творчого підходу до виконання навчально-виховних і дослідницьких завдань педагогічної практики;
- формування у здобувачів вищої освіти стійкого інтересу до обраної професії, стимулювання їх до вивчення спеціальних та педагогічних дисциплін, необхідних для здійснення професійної діяльності.

У результаті проходження педагогічної практики відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі мають набути загальних та фахових компетентностей, зокрема: здатність до підготовки, організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного дослідження; здатність до формування в учнів ключових

іншомовних компетентностей, що відповідають їх освітньому рівню та освітнім потребам; здатність комбінувати традиційні та інноваційні методи, технології і засоби навчання; аналізувати та відбирати навчальні матеріали, розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу з іноземної мови та літератури у закладах загальної/профільної середньої освіти.

У результаті проходження педагогічної практики здобувачі мають оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності, використовувати здобуті теоретичні знання та практичні навички у комунікативно-практичній та науково-дослідницькій діяльності; використовувати компетентнісний підхід у викладанні іноземних (англійської, німецької) мов; використовувати у професійній діяльності сучасні методи навчання та інформаційно-комунікаційні технології; розробляти навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і літератури; володіти основами ефективного планування й організації освітнього процесу у викладанні іноземних мов (англійська, німецька) і літератури з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей здобувачів, забезпечувати заплановані результати навчання.

Базами практики є заклади загальної/профільної середньої освіти, що мають відповідне кадрове забезпечення і матеріально-технічне оснащення.

1.1. Організація проведення педагогічної практики

Безпосереднє навчально-методичне керівництво педагогічною практикою і контроль за виконанням її програми забезпечує кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації.

1.1.1. Обов'язки керівника практики від університету

Керівник практики від університету:

- проводить збори та інструктаж з правил дотримання внутрішнього розпорядку; бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики;
- розробляє тематику індивідуальних завдань за програмою практики;
- здійснює контроль за виконанням програми і строками проведення;
- забезпечує здобувачів вищої освіти необхідною документацією щодо проходження практики, зокрема: направленням на практику, програмою, щоденником, календарним планом, темами індивідуального завдання, дипломної роботи, рекомендаціями до оформлення звітної документації тощо;
- надає методичну допомогу здобувачам під час виконання ними індивідуальних завдань;
- інформує здобувачів про порядок захисту звітів з практики та бере участь у роботі комісії з прийому та захисту звітів.

1.1.2. Обов'язки керівника від бази практики

Керівник від бази практики:

- організовує проходження здобувачами вищої освіти інструктажу з техніки безпеки і охорони праці;

- організовує проходження переддипломної практики за її програмою;
- забезпечує виконання графіків проходження практики;
- надає здобувачам вищої освіти можливість користування наявною літературою, технічною та іншою документацією, сприяє збору необхідних даних для виконання програми практики;
- забезпечує і контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього розпорядку;
- готує відгук та оцінює роботу здобувачів при виконанні практики.

1.1.3. Обов'язки здобувача вищої освіти

Здобувач вищої освіти має:

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри напрямлення, методичні матеріали і консультації з оформлення усіх документів;
- пройти інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконувану роботу;
- у тижневий термін після закінчення практики оформити звітну документацію та скласти залік про практику у відповідній комісії.

1.1.4. Календарний графік виконання програми практики

Для організаційного забезпечення виконання програми педагогічної практики керівник від університету розробляє її календарний графік з орієнтовним розподілом часу на виконання різних розділів або видів робіт (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Види робіт та розподіл часу на їх виконання

у період проходження практики (приклад заповнення)

№ з/п	Назва розділу програми або виду роботи	К-сть академічних годин
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Ознайомлення із загальною структурою бази практики. Правилами внутрішнього розпорядку	6
2	Навчальна робота: – підготовка і проведення уроку англійської мови за темою ...; – ...	30
3	Навчально-методична робота: – розроблення методичних рекомендацій до проведення уроку з англійської (німецької) мови; – ...	40
...
Разом		180

Календарний графік доцільно подати у вигляді таблиці. Процедура захисту здобувачами звіту з практики комісії не включається у календарний графік, а здійснюється упродовж одного тижня після її закінчення.

1.2. Зміст педагогічної практики

Під час педагогічної практики діяльність здобувачів вищої освіти здійснюється в таких напрямках: організаційний, фаховий, виховний.

Конкретизуємо кожен із них.

1. **Організаційний** – передбачає, що здобувачі:

- беруть участь у загальних зборах з педагогічної практики;
- ознайомлюються із закладом загальної/профільної освіти (адміністрацією, вчителями, класними керівниками);
- знайомляться з класом, до якого прикріплені на період практики;
- вивчають обладнання та оформлення навчальних кабінетів та лабораторій;
- аналізують плани навчальної роботи вчителів та плани виховної роботи класних керівників;
- складають індивідуальний план роботи на період практики, до якого включають навчальну, методичну та виховну роботу;
- вчасно оформляють та подають керівнику практики звітну документацію з педагогічної практики;
- беруть участь у підсумковій конференції з педагогічної практики.

2. **Фаховий** – передбачає, що здобувачі:

- аналізують навчальну програму з англійської та німецької мови на період практики та підручники відповідних класів;
- знайомляться з необхідною навчально-методичною літературою з англійської та німецької мови;
- відвідують та аналізують уроки англійської та німецької мови, які проводять вчителі-наставники, вивчають їх педагогічний досвід;
- за допомогою вчителів розробляють розгорнуті план-конспекти уроків англійської та німецької мови;
- здійснюють відбір змісту навчального матеріалу, методів, прийомів і засобів навчання до кожного уроку відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів, мети і завдань уроку;
- добирають і виготовляють дидактичний і наочний матеріал до уроків;
- беруть участь у методичній роботі: спостерігають за роботою засідань, методичних семінарів вчителів.

3. **Виховний** – передбачає, що здобувачі:

- знайомляться з класним керівником та учнями класу, планом виховної роботи;
- налагоджують контакт з учнями класу і розвивають позитивні взаємини з учнями;

- аналізують потреби та інтереси учнів, які необхідно врахувати у виборі напряму виховної роботи (тема, організаційна форма) в класі;
- співпрацюють з класним керівником в організації позааудиторної діяльності учнів, а також у виховних шкільних заходах;
- готують розробку та самостійно проводять заліковий виховний захід на заплановану тему;
- виконуючи функцію помічника класного керівника, здобувач повинен співпрацювати з учнями класу, допомагаючи їм долати труднощі навчання, та сприяти підвищенню успішності учнів; застосовувати різноманітні методи педагогічної взаємодії у проведенні позааудиторних виховних заходів, що сприяють згуртуванню учнівському колективу; проводити виховні (позааудиторні) заходи різних форм відповідно до мети педагогічної взаємодії, потреб, рівня розвитку учнів; організовувати діяльність із самовиховання та самоосвіти учнів класу; налагоджувати контакт з учнями класу, застосовувати особистісний підхід до кожного учня.

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти проходить у три етапи: ознайомлювальний, основний і підсумковий.

Перший – **ознайомлювальний** етап (один тиждень) починається на першому тижні практики, коли проводиться загальні збори, на яких здобувачі вищої освіти знайомляться з метою, завданнями практики, її змістом; календарним графіком проведення практики, переліком і порядком укладання документів, необхідних для проходження практики і захисту звіту. Здобувач вищої освіти разом із керівником складає індивідуальний план проходження педагогічної практики, який затверджується завідувачем випускової кафедри.

На цьому етапі здобувачі знайомляться:

- з особливостями організації навчального процесу у закладі загальної/профільної середньої освіти;
- з нормативними документами закладу освіти;
- знайомляться з особливостями складання індивідуального плану роботи вчителя англійської (німецької) мови, планування його навчально-методичної роботи;
- аналізують навчальну програму з англійської та німецької мови на період практики та підручники відповідних класів;
- знайомляться з необхідною навчально-методичною літературою з англійської та німецької мови;
- знайомляться з особливостями роботи класного керівника.

Другий – **основний** етап педагогічної практики (два тижні) передбачає, що здобувач має довести, що він здатний визначитися із власним планом навчально-методичної та виховної роботи і виконати основні завдання програми практики.

Під час основного етапу практики передбачається:

- відвідування та аналіз двох уроків англійської мови і двох уроків німецької мови, які проводять викладачі, вивчення їх педагогічного досвіду;

- підготовка та проведення не менше десяти уроків англійської мови та семи уроків німецької мови;
- підготовка та проведення відкритого уроку з англійської та німецької мови;
- підготовка та проведення позакласного заходу з іноземної мови.

На *підсумковому* етапі педагогічної практики (один тиждень) узагальнюються результати практики, проводиться остаточне оформлення необхідної документації, готується звіт з педагогічної практики. За результатами практики кафедра проводить підсумкову конференцію.

1.3. Вимоги до звітності з практики

Після завершення педагогічної практики здобувач має подати для перевірки керівникові практики від кафедри такі матеріали: 1) звіт про проходження практики (табл. 1.2); 2) щоденник практики; 3) індивідуальне завдання. Загальний обсяг звіту – 30–35 с. (ф. А4).

Таблиця 1.2 – Структура звіту про проходження педагогічної практики

Структурна одиниця звіту	Стислий опис змісту	Рекомендований обсяг (с.)
Титульний аркуш (додаток А)	За правилами оформлення	1
Графік проведення уроків та виховних заходів (додаток Б)	Дата проведення уроків та виховних заходів	2
Аналіз занять-спостережень (додаток В)	Загальний аналіз 2-х уроків з англійської та німецької мов, 2-х уроків з англійської мови	4
План-конспекти уроків англійської мови (додаток Г)	План-конспекти всіх уроків, проведених практикантом (не менше 10)	20
План-конспект відкритого уроку англійської мови (додаток Д)	Розгорнутий план-конспект відкритого уроку, на якому були присутні керівники практики	2–3
План-конспекти уроків німецької мови	План-конспекти всіх уроків, проведених практикантом (не менше 7)	14
План-конспект відкритого уроку німецької мови	Розгорнутий план-конспект відкритого уроку, на якому були присутні керівники практики	2–3
План-конспект виховного заходу з іноземної мови (додаток Ж)	План-конспект одного виховного заходу з іноземної мови	2–3
Додатки	Приклади дидактичного забезпечення, роздавальний матеріал	6–8
Зміст		1

1.4. Підведення підсумків педагогічної практики

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання її програми та індивідуального завдання.

Письмовий звіт, що містить відомості про виконання усіх розділів програми та індивідуального завдання, разом з іншими документами, подається керівникові практики від кафедри.

Здобувач вищої освіти захищає звіт про практику перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від кафедри, інші викладачі кафедри та (за можливості) керівник від бази практики. Здобувачі захищають звіт про практику не пізніше одного тижня після її завершення.

Якщо програма практики не виконана здобувачем з поважної причини, то деканат встановлює йому індивідуальний графік її проходження. Здобувачу, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, надається можливість повторного її проходження у наступному навчальному році із внесенням змін до його індивідуального навчального плану.

Результат заліку з практики заноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до індивідуального навчального плану здобувача (залікової книжки) за двома шкалами оцінювання – інституційною та ЄКТС за підписом членів комісії.

Рекомендована література та інформаційні джерела

1. Брайко Н. В. Інноваційні методи та форми організації дозвілля учнівської молоді. Форум педагогічних ідей. Доступ до ресурсу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/37216/

2. Виштак О. М. Сучасний підхід до позакласної виховної роботи. Нові форми позакласної виховної роботи. Форум педагогічних ідей. Доступ до ресурсу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/upbring/42138/

3. Закон України «Про освіту». Законодавство України, 2017. № 38-3. Доступ до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

4. Методика навчання іноземної мови : навч.-метод. посіб. (до курсу «Методика навчання іноземної мови») / О. В. Казанжи. Миколаїв, 2019. 227 с.

5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.

6. Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України : затв. наказом МОНМСУ від 31.10.2011 № 1243. Доступ до ресурсу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/

7. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. Доступ до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>.

8. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Доступ до ресурсу: <http://surl.li/poed>

9. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету. Доступ до ресурсу: <http://surl.li/afuuo>

10. Про повну загальну середню освіту : закон України. Доступ до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/463-20>

11. Теорія виховання: навчально-методичний посібник / О. І. Башкір; за заг. ред. С. Т. Золотухіної. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.

12. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

13. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>

2. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Вступ

Переддипломна практика є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми на завершальному етапі підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.02 «Середня освіта. Мова і література (англійська)» і проводиться на випускному курсі для перевірки готовності здобувача до самостійної трудової діяльності та збору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи. Обсяг переддипломної практики становить 180 год (6 кредитів ЄКТС).

Метою переддипломної практики здобувачів є поєднання фундаментальних та спеціальних знань з практичною підготовкою, що передбачає узагальнення й вдосконалення набутих загальних і фахових компетентностей та здобутих програмних результатів навчання, оволодіння теорією і методикою педагогічної діяльності та умінням використання навчально-дослідницької роботи у закладах загальної/профільної середньої освіти України, а також збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Завдання переддипломної практики:

- ознайомлення безпосередньо в закладі загальної / профільної середньої освіти (база практики) з особливостями організації освітнього процесу;
- накопичення необхідного емпіричного матеріалу, який може бути використаний у процесі підготовки кваліфікаційної роботи;
- формування вмінь і навичок роботи з науковими та інформаційними джерелами;
- підготовка доповідей і виступів на науково-теоретичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях, підготовка до друку наукових статей;
- проведення власного наукового дослідження з визначеної проблеми.

У результаті проходження переддипломної практики відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі мають розширити і закріпити набуті загальні та фахові компетентності, зокрема: здатність комбінувати традиційні та інноваційні методи, технології і засоби навчання; аналізувати та відбирати навчальні матеріали, розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу з іноземної мови та літератури у закладах загальної/профільної освіти; здатність планувати та організувати наукове дослідження, обґрунтовувати, узагальнювати, оформляти за сучасними вимогами і презентувати його результати, послуговуючись відповідним методологічним інструментарієм, і дотримуватися вимог академічної доброчесності.

При виконанні програми переддипломної практики здобувачі вищої освіти повинні використовувати наукову, довідкову, методичну літературу рідною та іноземною мовами, сучасні методи обробки інформації для здійснення педагогічних досліджень у галузі професійної діяльності; володіти основами науково-дослідницької та методологічної культури, керуватися прин-

ципами академічної доброчесності під час навчання, викладання та провадження наукової/творчої діяльності; використовувати компетентнісний підхід у викладанні іноземних (англійської, німецької) мов.

Переддипломна практика проводиться на оснащених відповідним чином базах практики, якими є заклади загальної/профільної середньої освіти.

2.1. Організація проведення переддипломної практики

Безпосереднє навчально-методичне керівництво переддипломною практикою і контроль за виконанням її програми забезпечує кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації.

2.1.1. Обов'язки керівника практики від університету

Керівник практики від кафедри:

- перед початком практики проводить організаційні збори, на яких здобувачам вищої освіти видає необхідну документацію – направлення на практику, програму практики, теми індивідуальних завдань, оформленні та заповненні щоденники, проводить загальний інструктаж щодо баз практики, наголошує на необхідності дотримання правил техніки безпеки та охорони праці, внутрішнього розпорядку, ознайомлює із порядком виконання програми практики, її графіку, збору матеріалів, необхідних для виконання кваліфікаційної роботи та індивідуального завдання, оформлення звіту з практики, надає координати для комунікації;

- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики відповідно до теми кваліфікаційної роботи;

- розробляє тематику індивідуальних завдань відповідно до теми кваліфікаційної роботи;

- контролює виконання програми і строки проведення практики;

- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, збору матеріалів, оформлення звіту з практики; проводить консультації щодо аналізу та систематизації зібраного матеріалу;

- інформує здобувачів вищої освіти про порядок захисту звітів з практики та бере участь у роботі комісії.

2.1.2. Обов'язки керівника від бази практики

Керівник від бази практики:

- організовує проходження здобувачами вищої освіти інструктажу з техніки безпеки і охорони праці;

- організовує проходження переддипломної практики за її програмою;

- забезпечує виконання графіків проходження практики;

- надає здобувачам можливість користування наявною літературою, технічною та іншою документацією, сприяє збору необхідних даних для виконання програми практики;

- забезпечує і контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього розпорядку;
- готує відгук та оцінює роботу здобувача при виконанні практики.

2.1.3. Обов'язки здобувача вищої освіти

Здобувач вищої освіти повинен:

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали і консультації з оформлення документів;
- пройти інструктаж з порядку проходження практики і техніки безпеки;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку бази практики;
- нести відповідальність за виконувану роботу;
- у тижневий термін після закінчення практики оформити звітну документацію та скласти залік про практику у відповідній комісії.

2.1.4. Календарний графік виконання програми практики

Для організаційного забезпечення виконання програми переддипломної практики керівник від кафедри розробляє її календарний графік з орієнтовним розподілом часу на виконання різних її розділів або видів робіт. Рекомендований календарний графік наведений у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Види робіт та розподіл часу на їх виконання у період проходження практики (приклад заповнення)

№ з/п	Назва розділу програми або виду роботи	К-сть академічних годин
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Ознайомлення із загальною структурою бази практики, підрозділом, у якому безпосередньо буде проходити практика, Правилами внутрішнього розпорядку	6
2	Вивчення досвіду роботи закладу загальної/профільної середньої освіти (бази практики): – вивчення документації закладу освіти ...; – ...	30
3	Виконання професійних завдань: – інформаційно-пошукова робота; – ...	40
...
Разом		180

Захист здобувачами звіту з практики перед комісією здійснюється упродовж одного тижня після її закінчення.

2.2. Зміст переддипломної практики

Зміст переддипломної практики визначається її метою і завданнями, забезпечує формування професійної компетентності майбутнього вчителя.

Під час переддипломної практики діяльність здобувачів вищої освіти здійснюється у таких напрямках: організаційний, педагогічний, фаховий (науково-дослідницький), кожний з яких має наступний зміст.

Організація проходження переддипломної практики

1. Загальні збори – ознайомлення з метою і завданнями практики; знайомство з керівником практики; отримання документів, що супроводжують практику, та теми індивідуального завдання.

2. Ознайомлення із базою практики – проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього розпорядку бази практики; організацією освітнього процесу у закладі загальної/профільної середньої освіти; аналіз стану і розвитку закладу освіти; знайомство з адміністрацією закладу освіти, режимом роботи і структурою освітнього процесу в закладі, освітніми програмами, планами, за якими працює заклад та вчителі.

Вивчення досвіду роботи закладу

1. Вивчення документації закладу освіти. Ознайомлення з правилами ведення ділової документації.

2. Ознайомлення з організацією та здійсненням освітньої діяльності закладу загальної/профільної середньої освіти:

– сучасні підходи до навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів, що застосовуються у закладі;

– нормативні документи, що регламентують діяльність учителя (державні стандарти, типові освітні програми, освітні програми, базовий і типовий навчальні план, критерії оцінювання навчальних досягнень тощо);

– практичні основи здійснення освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.

3. Описати набуті професійні навички в організації освітньої діяльності. Охарактеризувати отриманий досвід у набутті професійного спілкування в колективі.

Виконання індивідуальних завдань

1. Інформаційно-пошукова робота. Визначення технологій пошуку, обробки, систематизації та збереження інформації, можливість їх застосування під час підготовки кваліфікаційної роботи. Використання визначених технологій для вирішення завдань практики та кваліфікаційної роботи. Застосування методології педагогічних досліджень в процесі пошуку, обробки та систематизації інформації. Пошук необхідної інформації з теми кваліфікаційної роботи, її обробка та систематизація.

Застосування методик теоретичного та експериментального дослідження при розв'язанні конкретних завдань, пов'язаних з аналізом пробле-

матики кваліфікаційної роботи. Участь у виконанні наукових або практично-прикладних досліджень закладу освіти.

2. Аналітична діяльність. Самостійне проведення аналітичної роботи, пов'язаної з дослідженням проблем кваліфікаційної роботи, формування обґрунтованих пропозицій та рекомендацій, пов'язаних з діяльністю закладу освіти – бази практики та темою роботи.

Участь у методичних, психолого-педагогічних, науково-практичних заходах, котрі здійснюються в закладі освіти, їх оцінка, аналіз, підготовка відповідних інформаційно-аналітичних матеріалів, використання їх результатів для написання відповідних розділів кваліфікаційної роботи.

Аналіз роботи закладу освіти з батьками, громадськістю, партнерами. Аналіз проблем, розробка пропозицій на використання результатів дослідження здобувачем вищої освіти теми кваліфікаційної роботи в практичній діяльності відповідної бази практики. Підготовка переліку та анотацій інформаційно-аналітичних матеріалів, підготовлених під час практики, відповідних пропозицій до звіту практики. Використання інформаційних ресурсів бібліотек, архівів, Інтернету. Підбір бібліографії за темою кваліфікаційної роботи.

Переддипломна практика здобувачів проходить у три етапи: ознайомлювальний, основний і підсумковий.

Перший – **ознайомлювальний** етап (один тиждень) починається на першому тижні практики, коли проводяться загальні збори, на яких здобувачі вищої освіти знайомляться з метою, завданнями практики, її змістом; календарним графіком проведення практики, переліком і порядком укладання документів, необхідних для проходження практики і захисту звіту. Здобувач вищої освіти разом із керівником практики складає індивідуальний план проходження переддипломної практики, який затверджується завідувачем впусккової кафедри. На цьому етапі здобувачі знайомляться:

- з особливостями організації навчального процесу у закладі загальної/профільної середньої освіти;
- з нормативними документами закладу загальної / середньої освіти (відповідно до теми магістерської роботи);
- з джерельною базою дослідження;

Здобувачі готують список джерел, необхідних для опрацювання; визначають характер навчально-методичної розробки із теми дослідження. Керівники практики призначають здобувачам навчальну дисципліну для розробки практичної частини магістерської роботи.

Другий – **основний** етап переддипломної практики (два тижні) передбачає, що здобувач має довести, що він здатний визначитися із власним планом дослідницької роботи та виконати основні завдання програми практики.

Під час основного етапу практики передбачається:

- відвідування науково-методичного семінару та семінару молодих науковців (підготовка та виступ на одному із них з доповіддю з проблеми, що пов'язана з темою магістерської роботи);

- проведення уроків англійської (німецької) мови щодо практичного розв’язання проблеми, що пов’язана з темою магістерської роботи;
- підготовка методичних рекомендацій щодо шляхів розв’язання проблеми, що пов’язана з темою магістерської роботи.

На підсумковому етапі переддипломної практики (один тиждень) узагальнюються результати практики, проводиться остаточне оформлення необхідної документації, готується звіт з переддипломної практики, відбувається підсумкова конференція за результатами практики.

2.3. Вимоги до звітності з практики

Після завершення переддипломної практики здобувач вищої освіти має подати для перевірки керівникові практики такі матеріали:

- 1) звіт про проходження переддипломної практики;
- 2) щоденник практики;
- 3) виконане індивідуальне завдання.

2.4. Підведення підсумків переддипломної практики

Впродовж першого тижня після закінчення терміну практики здобувачі мають захистити звіт про виконання її програми та індивідуального завдання.

Письмовий звіт, що містить відомості про виконання усіх розділів програми та індивідуального завдання, разом з іншими документами, подається керівникові практики від кафедри.

Здобувач захищає звіт про практику перед комісією, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії входять керівник практики від кафедри, інші викладачі кафедри та (за можливості) керівник від бази практики. Захист звіту з практики відбувається протягом одного тижня після її завершення.

Якщо програма практики не виконана здобувачем з поважної причини, то деканат встановлює йому індивідуальний графік її проходження. Здобувачу, який на підсумковому заліку отримав негативну оцінку або не виконав програму практики без поважних причин, надається можливість повторного її проходження у наступному навчальному році із внесенням змін до його індивідуального навчального плану.

Результат заліку з практики заноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до індивідуального навчального плану здобувача (залікової книжки) за двома шкалами оцінювання – інституційною та СКТС за підписом членів комісії.

Рекомендована література та інформаційні джерела

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 142 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Гальченко С. І. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Черкаси : АММО, 2015. 93 с.
4. Концепція нової української школи. Доступ до ресурсу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola> 13
5. Корягін М. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 622 с.
6. Методика навчання іноземної мови : навч.-метод. посіб. (до курсу «Методика навчання іноземної мови») / О. В. Казанжи. Миколаїв : 2019. 227 с.
7. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
8. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. Доступ до ресурсу: <http://surl.li/poed>
9. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університеті. Доступ до ресурсу: <http://surl.li/afuuu>
10. Про освіту : закон України. Доступ до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2145-19>
11. Про повну загальну середню освіту : закон України. Доступ до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/463-20>
12. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php
13. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркуша звіту з педагогічної або переддипломної практик

Хмельницький національний університет
Кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

ЗВІТ

Назва практики – педагогічна або переддипломна
База практики _____
Назва закладу загальної/профільної середньої освіти

Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Предметна спеціальність 014.021 «Середня освіта. Мова та література
(англійська)»

Додаткова предметна спеціальність 014.022 «Середня освіта. Мова та
література (німецька)»

Студента(ки) ___ курсу, група _____
Шифр Підпис Ініціали, прізвище

Керівник від кафедри

Прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь
Підпис

Керівник від бази практики

Прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь
Підпис

Кількість балів _____
Оцінка за шкалою:
національною _____/ЄКТС _____

Члени комісії:

_____ Підпис, дата	_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
_____ Підпис, дата	_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
_____ Підпис, дата	_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 202_

Додаток Б

Графік проведення уроків та виховних заходів

№ з/п	Тема уроку/ виховного заходу	Клас	Відвідане або проведене	Дата
<i>Навчальна робота</i>				
1				
2				
3				
4				
...				
<i>Виховна робота</i>				
1				
2				
...				
<i>Профорієнтаційна робота</i>				
1				
...				

Зразок аналізу уроку-спостереження

**Аналіз уроку-спостереження англійської мови у 11-В класі
(дата проведення)**

I. Цілеспрямованість уроку

Тема уроку: Marriage and divorce

Тип уроку: комбінований.

Мета уроку:

– практична: поглибити словниковий потенціал учнів з теми «Marriage and divorce»; удосконалити іншомовну компетентність у читанні (skimming reading), говорінні (побудова логічного послідовного, достатньо повного й комунікативно вмотивованого висловлювання) та письмі;

– освітня: розширити систему іншомовних понять та світогляд учнів на основі залучення їх до іншомовної культури;

– розвивальна: розвивати комунікативні навички та мовленнєву поведінку; автономність в оволодінні іншомовною комунікативною компетентністю; уміння вибору правильної лінгвістичної форми і способу висловлювання; критичне мислення учнів;

– професійна: оволодіти мовними знаннями та мовленнєвими компетентностями (в говорінні, аудіюванні, читанні);

– виховна: виховувати активність та формувати уміння працювати в команді; позитивне ставлення до народу, традицій, культури, мова якого вивчається.

Обладнання: робочий зошит та підручник «On Screen» (V. Evans, J. Dooley), дошка, інформаційні ресурси освітні інформаційні ресурси (British Council, CrashCourse, BBC News, TED Talks), мультимедіа презентації.

II. Вступна частина уроку

Етап 1. Організаційний момент

Мета: організувати клас, налаштувати учнів на продуктивну працю.

Приєм: привітання, повідомлення мети та теми уроку.

Етап 2. Мовленнєва зарядка

Мета: ввести учнів у іншомовну атмосферу.

Приєм: відповідь на запитання вчителя за темою уроку.

III. Основна частина уроку

Етап 1. Контроль домашнього завдання

Мета: перевірити правильність виконання вправи на переклад.

Приєм: виконання вправи у робочому зошиті (впр. 12, ст. 19).

Етап 2. Введення та активізація нових лексичних одиниць

Мета: розкрити значення нових лексичних одиниць з теми, навчити учнів розуміти їх у текстах та використовувати в усному мовленні.

Приєм: читання тексту, розпізнання та розуміння нових лексичних одиниць у ньому (впр. 2, с. 24), виконання вправ після тексту (впр. 4, 5, с. 27).

Етап 3. Розвиток навичок монологічного мовлення

Мета: тренувати навички монологічного мовлення.

Приєм: переказ тексту (впр. 2, с. 24) (6–9 речень).

Етап 4. Розвиток навичок діалогічного мовлення

Мета: тренувати навички діалогічного мовлення.

Приєм: виконання впр. 6, с. 28; робота у парах.

Етап 5. Розвиток навичок писемного мовлення

Мета: практикувати учнів у перекладі речень з української мови на англійську.

Приєм: виконання вправи письмово у робочому зошиті (впр. 7, с. 30).

IV. Заключна частина уроку

Етап 1. Домашнє завдання

Мета: відпрацювати навички монологічного мовлення, закріпити вивчені лексичні одиниці.

Приєм: переказ тексту (впр. 2, ст. 24).

Етап 2. Підсумки уроку

Мета: оцінити роботу учнів на уроці, виставити оцінки.

Приєм: усне заохочування, оцінювання.

V. Активність учнів на уроці

1. Взаємодія учнів на уроці: учні активно працювали під час уроку завдяки його комунікативній спрямованості. Основні форми взаємодії: усне обговорення.

2. Прийоми стимулювання мовленнєвої діяльності учнів: усне опитування, пояснення, навідні запитання, обговорення.

VI. Мовленнєва поведінка вчителя

1. Мовленнєва поведінка вчителя відповідала всім мовним нормам.

2. Вчитель спонукала до дискусії та обговорення.

3. Вчитель формувала завдання чітко та голосно.

4. Вчитель вживала активні мовні одиниці з теми.

VII. Результативність уроку

1. Учні ознайомились з новими лексичними одиницями, закріпили їх шляхом виконання вправ та вживанні в усному мовленні; удосконалили іншомовну компетентність у читанні (skimming reading), говорінні (побудова логічного послідовного, достатньо повного й комунікативно вмотивованого висловлювання) та письмі;

2. Оцінки виставлені вчителем об'єктивно.

Зразок план-конспекту проведеного уроку

План-конспект уроку з англійської мови у 10-Б класі _____

Дата проведення

Тема уроку: The evolution of graffiti.

Мета уроку:

- практична: удосконалити іншомовну лексичну компетентність, навички аудіювання та говоріння;
- освітня: розширити систему понять та світогляд учнів на основі залучення їх до іншомовної культури;
- розвивальна: розвивати комунікативні навички та мовленнєву поведінку; автономність в оволодінні іншомовною комунікативною компетентністю;
- професійна: формувати мовні знання та мовленнєві компетентності (в говорінні, аудіюванні);
- виховна: виховувати активність та формувати уміння працювати в команді, а також позитивне ставлення до іншомовної культури.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: навчальний підручник «English» (О. Карпюк), робочий зошит, ноутбук, роздавальний матеріал, інформаційні ресурси (освітні інформаційні ресурси (British Council, CrashCourse, BBC News), дошка.

Хід уроку

I. Вступна частина уроку

Етап 1. Організаційний момент

Мета: організувати учнів і налаштувати їх на продуктивну навчально-пізнавальну діяльність.

Приєм: привітання, повідомлення теми та мети уроку.

Етап 2. Мовленнєва зарядка

Мета: ввести учнів у іншомовну атмосферу.

Приєм: відповіді на запитання вчителя, міні-дискусія за темою уроку.

II. Основна частина уроку

Етап 1. Перевірка домашнього завдання

Мета: контроль вивченого лексичного матеріалу.

Приєм: виконання вправ у підручнику (впр.13, 14, 15, с. 87-90).

Етап 2. Введення та активізація нових лексичних одиниць в усному мовленні

Мета: ознайомити учнів з новими лексичними одиницями та відпрацювання їх в читанні та говорінні.

Приєм: розпізнання та розуміння нових лексичних одиниць в тексті, виконання вправ до тексту (впр. 18, 19, с. 93–94); обговорення дискусійних питань та створення мовленнєвих ситуацій з новими лексичними одиницями.

Етап 3. Розвиток іншомовної компетентності в аудіюванні

Мета: удосконалити навички аудіювання учнів.

Приєм: перегляд відео «Graffiti and street art» та виконання завдань до нього (British Council).

III. Заключна частина уроку

Етап 1. Домашнє завдання

Мета: закріпити набуті мовні знання та мовленнєві навички учнів щодо вживання нових лексичних одиниць в мовленні.

Приєм: виконання вправ на закріплення (впр. 17, с. 93, впр. 20, с. 97, впр. 25, с. 99), (с. 90–91); самостійні висловлювання учнів з теми на основі вивчених лексичних одиниць.

Етап 2. Підсумки уроку

Мета: узагальнити вивчений матеріал; оцінити роботу учнів на уроці, стимулювати до самостійної роботи.

Приєм: усне заохочення, оцінювання.

Додаток Д

Зразок план-конспекту відкритого уроку

План-конспект відкритого уроку англійської мови у 11-А класі

Дата проведення

Тема уроку: Across Culture.

Мета уроку:

- практична: узагальнити вивчений лексичний матеріал, перевірити вміння учнів застосовувати вивчену лексику в усному і писемному мовленні;
- розвивальна: розвивати комунікативні навички учнів на основі обговорень та інтелектуальний рівень учнів шляхом ознайомлення з новою інформацією;
- освітня: поглибити лексичний запас учнів з теми «Culture»;
- професійна: формувати мовні знання та мовленнєві компетентності (в говорінні, аудіюванні);
- виховна: формувати в учнів уміння працювати в колективі.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: робочий зошит та підручник «On Screen» (V. Evans, J. Dooley); ноутбук із записом; роздавальний матеріал, інформаційні освітні ресурси освітні інформаційні ресурси (British Council, CrashCourse, BBC News, TED Talks), дошка.

Хід уроку

I. Вступна частина уроку

Етап 1. Організаційний момент

Мета: організувати учнів, налаштувати їх на продуктивну роботу.

Прийом: привітання, повідомлення теми та мети уроку.

T.: Good afternoon students. Nice to see you.

St.: Good afternoon, it is nice to see you too.

T.: Sit down, please. So, prepare everything required for the lesson. Make yourselves comfortable and be attentive. Look at the blackboard. You can see the topic of our lesson, “Across Culture”. As you see, we continue working with this topic. Today we are going to do different activities like speaking, listening, reading, writing and discussing.

Етап 2. Мовленнєва зарядка

Мета: ввести учнів у іншомовну атмосферу.

Прийом: інтерактивна гра.

T.: First of all, I want you to answer my questions, which are connected with the topic of our class.

St.: ...

T.: Great! I think, that we can move on.

II. Основна частина уроку

Етап 1. Перевірка домашнього завдання

Мета: проконтролювати правильність виконання завдання.

Приєм: перевірка написання листа-скарги за поданим зразком (впр. 8, с. 147)

T.: Please submit me your essays. I will check and announce your marks next time.

Етап 2. Активізація тематичної лексики

Мета: відпрацювати вживання вже відомих лексичних одиниць та ознайомити учнів з новою лексикою.

Приєм: читання тексту, розпізнання та розуміння нових лексичних одиниць у ньому, виконання вправ до тексту (впр. 10–11, с. 149–150).

T.: Let's read the text on page 149. Find new words. Try to explain their meaning in English? Translate them into your native tongue and give your own examples of usage.

St.: ...

T.: Thank you. Now read the questions and choose the correct answer.

St.: ...

Етап 3. Розвиток аудитивних умінь

Мета: розвивати навички аудіювання учнів, розширити кругозір щодо заданої теми.

Приєм: прослуховування аудіозапису «Мона» та виконання завдань до тексту (відповіді на запитання, заповнення пропусків) (впр. 12, с. 151).

T.: Now, look at exercise 12 on page 151. You are going to listen to the text about Mona Lisa. We will listen to the audio twice. After that you have to choose the correct answers.

T.: There are some unknown words. Look at the blackboard. Please, ... , read them aloud without translation. Put down unknown words into your copy-books. ... Please listen to the text. Be very attentive.

T.: Tell me please, what is the main idea of the text you have already heard? What has happened in this story?

St.: ...

T.: Now listen to one more time and fill in the gaps while listening. Let's check your answers. Read them aloud.

St.:

Етап 4. Розвиток навичок писемного мовлення

Мета: розвивати навички писемного мовлення, користуючись активною лексикою до теми.

Приєм: виконання лексико-граматичних вправ (впр. 13–14, с. 153).

T.: And the next activities for today is two exercises. You can find them on page 153. You have 5 minutes to revise exercises and cope with them. After that we will check these two exercises and discuss unknown and difficult words.

St.: ...

T.: Let's check.

St.: ...

Етап 5. Розвиток мовленнєвих умінь

Прийом: дискусія та створення мовленнєвих ситуацій.

III. Заключна частина уроку

Етап 1. Домашнє завдання

Мета: закріпити навички і уміння вживання нових лексичних одиниць в письмовому мовленні, закріпити відпрацьований матеріал.

Прийом: виконання вправи (впр. 18–19, стр. 156).

T: You have to do exercise 18 and 19 on page 156.

Етап 2. Підсумки уроку

Мета: підсумувати вивчений матеріал, оцінити роботу учнів на уроці, виставити оцінки.

Прийом: усна бесіда, оцінювання.

T: Today we have spoken about weather. Thank you for your work, it was great today. Your marks are ... Good bye!

План-конспект виховного заходу _____
Дата проведення

Тема: Halloween.

Мета:

– практична: удосконалювати знання, уміння, навички, набуті на уроках англійської мови, розвивати уміння учнів у здійсненні усного спілкування, тренувати учнів в аудіюванні, розширювати світогляд учнів; розвивати мовну здогадку, пізнавальні здібності; виховувати позитивне ставлення до вивчення англійської мови;

– розвивальна: розвивати навички спілкування англійською мовою та сприймання англійської мови на слух;

– освітня: ознайомити учнів із традиціями інших країн;

– професійна: розвивати іншомовну компетентність;

– виховна: виховувати повагу до народних традицій та свят інших країн.

Обладнання: ноутбук, презентація, роздавальний матеріал, освітні інформаційні ресурси (British Council, CrashCourse, BBC News, TED Talks)

Хід заходу

T.: Hello, dear students! It's nice to see you today. There are many countries on our planet, «Every country has its traditions and customs», says the English proverb. When we talk about English or British traditions, we go back into depth of the history, when neither England nor Britain existed as a national or geographical unit. Traditional holidays reflect the historical past of the country.

Today we'll speak about one of the holidays celebrated by British and American children and adults. It's Halloween. And now S. will tell you some interesting facts about this holiday.

P. 1: Halloween means «holy evening» and takes place on October, 31. Although it is much more important festival in the United States than in Britain, it is celebrated by many people in the UK. It is particularly connected with witches and ghosts.

P. 2: The symbol of the holiday is a pumpkin «Jack-o-lantern». It is the pumpkin with face carved into one side. An Irish legend says that Jack-o-lanterns are named after the man called Jack. He could not enter the hell because he had played jokes on devil. As a result, Jack has to walk on the Earth with his lantern until Judgment Day.

P. 3: The main Halloween activity for children is trick-or-treating. They dress in costumes and masks and go from door to door saying «trick or treat».

Trick or treat, smell our feet.

We want something good to eat.

The neighbors give children such treats as candy, fruit and pennies so that children do not play tricks on them.

T.: Thank you. Now I would like you to watch the video.

(Перегляд відео з нічею «Trick or treat»)

T.: Now you know a lot about Halloween and we can start our interesting competition. We have two teams. They are: «The Beautiful witches» and «The Stunning Vampires» And now let's get acquainted with our jury ...

T.: Our first task is «Warm up». *Match the words and their meanings.* You'll get one point for each right answer and you have one minute.

P.: ...

T.: Well done. Now let's write the letters in the correct order. You'll get one point for each right answer and you have one minute.

P.: ...

T.: Great. And I am ready to offer you the next task. Now you'll be like the detectives. You must find the hidden word at special cards. The team that runs fastest gets 5 points.

P.: ...

T.: Well done. Next competition is "Halloween Word Searcher" – you must find all the scrambled words. You'll get one point for each right answer and you have one minute.

P.: ...

T.: Great. For the next task you'll get one point for each right answer If you are the first.

P.: ...

T.: These riddles are for you. You'll get one point for each right answer If you are the first.

P.: ...

T.: Great. For the next task you'll get one point for each right answer If you are the first.

P.: ...

T.: Well, I thank you, all the participants for taking part in this competition. You were very nice, clever and cheerful. You were very active during the lesson. You may be free. Good bye!